

SERENISSIMAE DUCI
REVERENDISSIMÆ ABBATISSÆ PRINCIPI
AC DOMINÆ
D O M I N A E
ELISABETÆ ERNESTINÆ
ANTONIAE

MONASTERII GANDERSHEMENSIS IMPERATORII AC IMPERIALIS
EXEMPTI ATQUE SÆCULARIS

ABBATISSAE POSTULATÆ

NATÆ DUCI SAXONIÆ, JULIACI, CLIVIÆ AC
MONTIUM, NEC NON ANGARIÆ ET WESTVALIÆ, LANDGRAVIÆ
PER THURINGIAM, MARCHIONISSÆ PER MISNIAM ET LUSATIAM
UTRAMQUE, COMITI PRINCIPALI HENNEBERGENSIUM, COMITI
MARCAE AC RAVENSBERGÆ, DOMINÆ
RAVENSTEINI,

DOMINAE SUAE CLEMENTISSIMAE

VALERE RESQVE FELICITER GERERE!

DVX SERENISSIMA

REVERENDISSIMA ABBATISSA
PRINCEPS

Vi amplissima Numinis supremi beneficia grato ac venerabundo excipiunt et prosequuntur animo, eam sibi potissime legem norunt esse praestitutam, ut nil destinent, nil suscipiant, nisi illud, unde gloria infiniti Autoris ac ter optimi conseruatoris amplitudo immensa exsplendescunt. Magistratus summos eosque, qui cum imperio sunt, ut virtutem praemiis dignentur, vitia lege coërceant, vicem Dei in terris sustinere, nemo est, qui ignorat. Quid idcirco est aequius, quam ut ei, qui a Dei et Principum nutu pendent, actiones suas ad venerationem et honorem utrorumque conforment? Si numerum beneficiorum, DOMINA, a TE in me immerentem conlatorum, inire studeo, prius me memoria ac dies deficiunt, quam dicendorum copia et materies. In more olim tum Graecis, tum Romanis, erat positum, ut ipsi Principibus dedicarent statuas, quorum opera vel ab exitio re-
uoca-

uocati vel singularibus beneficiis adfecti fuerant. Meruerunt omnino virtutum Tuarum praesidia almaeque pietatis ornamenta, ut aetas nostra ferret Lysippum, Phidiam, aut Polycletum, qui auro TE ducerent exprimerentque. Verum enim vero nefas est nec licet mortali manui statuam effingere, quae totam tantae PRINCIPIS amplitudinem illustratamque mentem humanis oculis repraesentet. Si meo me metiri modulo ac pede debeo, in quaecumque grati mei erga benignitatem Tuam animi testimonium hanc opellam consecro, non quod, me vlla ratione magnitudinem meritorum Tuorum adsequi posse, confidam; sed ne prorsus citra vllam publicam deuinctissimae et perquam demissae meae mentis tesseram ex hac fragili lucis usura subtrahar. Euocasti me admodum iuuenem ex terris, quibus Bellona praesidebat, ad quietissimas Musarum delicias. Eripuisti me ex faucibus insidiatorum, de quorum singulis Horatius cecinit: Hic niger est, hunc tu, Romane, caueo. Largita mihi es, vnde vitam tolerare licet, meisque desideriis aurem nunquam non dedisti propitiam atque clementissimam. Praeluxisti mihi et aliis splendore pietatis intemeratae, virtutis ad conseruandos homines excubantis, summaeque mansuetudinis, quae ad infimos quoque tegendos sese demittit. Vindicasti me a dentibus inuidorum et maleuolorum theoninis, licet ipso pietatis fuco incrustatis.

Flumina latissima aequae ac riui tenuissimi id Oceano reddunt, quod inde acceperunt. Reddo peraeque TIBI, quae, TE praesidente et suppeditante, accepi. Habet enim ecclesia, Tibi submissa, illud eximium et singulare, ut diplomata seruet vetustissima, ut tuitionem ostendet regiam ac imperialem immunitatem inde ab anno 877 deducendam, ut Imperatorum Regumque ac Ducum Principumque filias in gremio suo ad mansuetissimam Iesu doctrinam ac litteras optimas adsuefecerit, ut summae in ea Duces contumulatae iaceant. Imperatores ac Reges, quorum nomina cum aeternitate omnisciant, collegium TVVM Principale existimarunt dignum, quod lustrarent, donis liberalissimis semperque decantandis virtutum documentis eueberent et munimento autoritatis ac maiestatis suae conroborarent. In aula Tua crebro versata est quondam AVGVSTISSIMA IMPERATRIX,
EVRO-

*EVROPAE AMOR et DELICIUM GENERIS
HVMANI, ELISABETA CHRISTINA, cui Deus
benedicat ex altissimo aeternae lucis fastigio in omnium sae-
culorum decursionibus! Indignum erat virtutibus Tuis praecel-
lentissimis, tantas res silentio obrui sempiterno, nec potius eo
sermone celebrari, qui in terris adhibetur longe disiunctissimis.
Qua de causa tabularium ecclesiae mihi patefieri iussisti, bi-
bliothecamque adornandam suscepisti, unde illa depromere li-
ceret, quae ex diplomatibus solis non satis superque patefce-
bant. TVVM est hoc opus: TVVS est hic liber: TVA est
haec historia, quantulocunque labore meo perscripta, et,
adspirante Deo, tandem aliquando ad coronidem perdu-
cta. Siquid forte a me peccatum est, id meum erit
solius. Faxit modo summus rerum arbiter, ut, si vitam
is mihi clementissime prorogare dignetur, Tibi porro operam
meam qualemcunque adprobare Tibique virtute incorrupta
ac pietate nunquam intermoritura placere queam! Faxit
idem idque infinitum Numen, ut diu diuque regundae et tuen-
dae ecclesiae Tuisque praesideas, atque laetitia perdurante
ac corporis inoffensa valetudine perfruare, donec TE satieta-
te viuendi expletam purissimis animis coelites adgregauerint!
Ita vale perpetuo Tibique me habe commendatissimum*

DVX SERENISSIMA
REVERENDISSIMA ABBATISSA
PRINCEPS

SERENITATIS TVAE CLEMENTISSIMAE

Gandershemi ad Kal.
Aug. 1733.

famulum et cultorem indefessum

IOANNEM CHRISTOPHORVM HARENBERGIVM.